

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.018.04.2018
P/18/076

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/18/076 – Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami wodnymi w gminach turystycznych¹

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontrolerzy Anna Loppe, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/191/2018 z dnia 13 czerwca 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana Urząd Miejski w Wiśle², Plac Bogumiła Hoffa 3, 43-460 Wisła

Kierownik jednostki
kontrolowanej Tomasz Bujok, Burmistrz Miasta Wisła³

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie⁴ Najwyższej Izby Kontroli, w Urzędzie prawidłowo podejmowano działania w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, w których uwzględniano potrzeby związane z rozwojem turystyki na terenie gminy Wisła⁵.

W dokumentach planistycznych, tj. w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”⁶ oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego⁷ uwzględniono potrzebę rozbudowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. Zrealizowano zadania związane z rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wyszczególnione w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych zlokalizowanych na obszarze Gminy Wisła na lata 2007-2015”⁸, jak również podjęto działania w celu realizacji zadań przewidzianych w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych zlokalizowanych na obszarze Gminy Wisła na lata 2014-2020”⁹. Efektem prowadzonych działań w okresie objętym kontrolą był wzrost długości sieci wodociągowej o 14,6 km (49%), a sieci kanalizacyjnej o 18,6 km (27,9%).

Urząd prawidłowo kontrolował sposób poboru wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy. Pobór wody z sieci wodociągowej i odprowadzanie ścieków przez odbiorców z terenu Gminy był monitorowany przez podmiot zewnętrzny.

¹ Okres objęty kontrolą: lata 2010-2017.

² Zwany dalej „Urzędem”.

³ Zwany dalej „Burmistrzem Miasta”.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁵ Zwana dalej „Gminą”.

⁶ Zwanym dalej „Studium”.

⁷ Zwanym dalej „MPZP”.

⁸ Zwanym dalej „Wieloletnim planem rozwoju na lata 2007-2015”.

⁹ Zwanym dalej „Wieloletnim planem rozwoju na lata 2014-2020”.

Burmistrz Miasta spełniał obowiązek określony w art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹⁰, informując mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Kontrole jakości wody oraz ujęć wody prowadzone w latach 2010-2017 na terenie Miasta przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie¹¹ oraz Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska¹² nie wykazały w okresach wzmożonego ruchu turystycznego znacznego wzrostu poboru wody i pogorszenia jej jakości. Ilość oraz jakość odprowadzonych do środowiska ścieków oczyszczonych również nie ulegała znaczącej zmianie i w każdym roku spełniała warunki określone w pozwoleniu wodno-prawnym.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nieokreśleniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego¹³ Gminy sposobów zagospodarowania terenu, na którym znajdowała się strefa ochronna ujęcia wody Wisła Gościejów. Nie zapewniono także aktualności zapisów dotyczących sposobu zagospodarowania terenu dla stref ochronnych ujęcia wody Wisła – Czarne w obowiązujących MPZP dla obszaru Wisła Czarne I i Wisła Czarne II, bowiem nie dokonano ich aktualizacji, pomimo wejścia w życie w 2016 r. rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej ze zbiornika Wisła – Czarne w Wiśle. Zgodnie zaś z obowiązującym stanem prawnym w planie miejscowym określa się obowiązkowo granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych potrzeb rozbudowy sieci wodociągowo – kanalizacyjnej adekwatnie do rozwoju infrastruktury turystycznej

Opis stanu
faktycznego

1.1. Gmina realizuje obowiązek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków za pośrednictwem Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.¹⁴. Miasto Wisła¹⁵ jest właścicielem istniejącej na terenie Gminy sieci kanalizacyjnej. Eksploatacją sieci kanalizacyjnej, sanitarnej i oczyszczalni ścieków na terenie Gminy zajmują się Wodociągi, na podstawie zawartej pomiędzy stronami umowy z 28 września 1995 r. o świadczeniu usługi odprowadzania ścieków komunalnych w Gminie Wisła.

Sieci i urządzenia wodociągowe, służące zaopatrzeniu w wodę mieszkańców i podmiotów gospodarczych na terenie Gminy, zostały wybudowane i wniesione przez Gminę aportem do majątku Spółki¹⁶, za wyjątkiem odcinków stanowiących

¹⁰ J.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 1152

¹¹ Zwanego dalej „PPIS”.

¹² Zwanego dalej „WIOŚ”.

¹³ Zwanych dalej „MPZP”.

¹⁴ Spółka, w której udziały posiada 11 gmin z powiatu cieszyńskiego: Cieszyn, Ustroń, Skoczów, Wisła, Strumień, Chybie, Golezów, Dębowiec, Hażlach, Brenna i Istebna, zwane dalej „Wodociągami” lub „Spółką”.

¹⁵ Zwane dalej „Miastem”.

¹⁶ Gmina jest udziałowcem.

majątek Gminy i przekazanych Wodociągom w użytkowanie na podstawie umowy użyczenia zawartej 1 lutego 2018 r.¹⁷

(dowód: akta kontroli str. 14-29c, 83-87)

1.2. Długość sieci wodociągowej w Gminie w 2017 r. wynosiła 44,4 km, a sieci kanalizacyjnej 85,3 km i wzrosła w stosunku do 2010 r. odpowiednio o 14,6 km (49%) i 18,6 km (27,9%). Największy przyrost długości sieci wodociągowej nastąpił w 2012 r. – długość sieci wynosiła 43,0 km i była dłuższa w stosunku do 2011 r. o 9,6 km (28,7%). Największa rozbudowa w okresie objętym kontrolą sieci kanalizacyjnej nastąpiła w 2011 r. – długość sieci wynosiła 79,2 km i zwiększyła się w stosunku do 2010 r. o 12,5 km (18,7%).

(dowód: akta kontroli str. 30)

Według danych na styczeń 2017 r. w Gminie było zawartych 2718 umów z osobami korzystającymi z sieci wodociągowej. Na koniec 2017 r. liczba umów wzrosła do 2745¹⁸ (tj. o 1%).

Ilość wody ujmowanej i uzdatnianej z zasobów powierzchniowych¹⁹ w Gminie wynosiła w 2017 r. średnio 65 761m³. Najmniejszą ilość wody ujęto i uzdatniono ze źródeł powierzchniowych w 2017 r. w kwietniu (54 288m³), a największą - w sierpniu (77 751m³). W okresie zimowym 2017 r. największą ilość wody uzdatniono w styczniu (72 941m³).

Ilość wody ujmowana i uzdatniana z zasobów podziemnych²⁰ w Gminie wynosiła miesięcznie (w okresie od stycznia do listopada 2017 r.) średnio 677 m³, a w grudniu 2017 r. wyniosła 1 235 m³ (wzrosła o 82,4%).

Wiceprezes Wodociągów wyjaśnił, że: „Na wzrost w grudniu 2017 r. ilości wody ujmowanej i uzdatnianej z zasobów wód podziemnych w stosunku do poprzednich miesięcy w 2017 r. miały wpływ prace remontowe wykonywane na SUW Wisła Czarne. Prace polegały na wymianie rurociągu napływowego wody surowej w budynku hali technologicznej obiektu. Montaż nowych elementów wymagał wyłączenia z eksploatacji SUW²¹ Wisła Czarne. Przerwa w produkcji wody trwała kilka godzin. W czasie prac remontowych nie wystąpiła przerwa w dostawie wody, ponieważ zwiększono zapas wody w zbiornikach sieciowych, zwiększono produkcję na SUW Gościejów, wykonano przełączenia na sieci. Rozwiązania techniczne na sieci pozwoliły przesłać wodę wyprodukowaną na SUW Wisła Gościejów do wodociągu Wisła Czarne. Przez kilka dni (zmiana kierunku przepływu wody – dlatego przełączenia wykonano etapami) część wody wyprodukowanej na SUW Gościejów była kierowana do wodociągu Wisła Czarne. Uważamy, że zwiększony pobór wody z SUW Gościejów (podziemna) w grudniu 2017 r. był związany tylko z ww. inwestycją (ruch turystyczny nie miał wpływu). Skok w ilości pobranej w grudniu 2017 r. wody nie wpłynął na spadek ciśnienia i jakość wody w sieci wodociągowej. Prace były zaplanowane i przed przystąpieniem do inwestycji wykonano na sieci kilka prób, które wykazały, że przełączenia na sieci nie będą miały wpływu na jakość wody i nie spowodują spadku ciśnienia”.

¹⁷ Odcinek sieci wodociągowej o łącznej długości 9 632 mb, wybudowany ze środków Unii Europejskiej w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Wisła – etap III”, sieć wodociągowa o długości 3.575 mb wykonana w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Budowa sieci wodociągowej i hydroforni w Wiśle Jaworniku”, sieć wodociągowa o długości 200,1 mb – ul. Towarowa wykonana w ramach inicjatyw lokalnych.

¹⁸ Wodociągi nie dysponują danymi o liczbie osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy. Spółka prowadzi ewidencję odbiorców, tj. liczbę zawartych umów z odbiorcami wody.

¹⁹ Woda pochodziła z dwóch ujęć powierzchniowych: zbiornika Wisła Czarne i potoku Gościejów.

²⁰ Gościejów – źródła.

²¹ Stacja Uzdatniania Wody – przypis kontrolera NIK.

Najniższa ilość ujmowanej i uzdatnianej wody z zasobów podziemnych wystąpiła w 2017 r. w listopadzie i wyniosła 522 m³. W okresie letnim najwięcej wody, tj. 840m³, uzdatniono w 2017 r. z zasobów podziemnych w sierpniu.

Ilość ścieków odprowadzanych w Gminie siecią kanalizacyjną²² wynosiła w 2017 r. miesięcznie średnio 47 238 m³. Najmniejszą ilość ścieków odprowadzono w 2017 r. w kwietniu (37 404 m³), a największą – w sierpniu (57 909m³).

Ilość ścieków odebranych ze zbiorników bezodpływowych i przekazanych do oczyszczalni wyniosła w 2017 r. miesięcznie średnio 1 576 m³. Najmniejszą ilość ścieków odebrano w 2017 r. w kwietniu (1 253 m³), a największą – w lipcu (1 781 m³).

Największe ilości w 2017 r. wody ujmowanej i uzdatnianej z zasobów powierzchniowych, ilości ścieków odprowadzanych siecią kanalizacyjną oraz ilości ścieków odebranych ze zbiorników bezodpływowych wystąpiły w Gminie w okresie wakacyjnym (w lipcu i sierpniu).

Wiceprezes Wodociągów wyjaśnił, że powyższe „...było spowodowane dużym natężeniem ruchu turystycznego w Gminie. Zwiększony pobór wody nie wpłynął na spadek ciśnienia. Woda podawana do sieci w ww. okresie spełniała wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Stacje (Wiśła Czarne, Gościejów) nawet w okresach letnich, kiedy jest zwiększone zapotrzebowanie na wodę nie osiągają maksymalnych przepustowości. Technologia uzdatniania wody stosowana na stacjach jest dobrana do jakości pobieranej wody surowej i maksymalnych ilości określonych w pozwoleniach wodnoprawnych. Ilość pobieranej i dystrybuowanej wody nie wpływa na pogorszenie parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych wody dostarczanej klientom”.

(dowód: akta kontroli str. 183, 470-472)

1.3. W okresie objętym kontrolą stosunek procentowy nieruchomości podłączonych do kanalizacji sanitarnej do liczby nieruchomości znajdujących się ogółem na terenie Gminy wahał się od 54,2% w 2010 r. do 59,0% w 2017 r.²³

Udział procentowy mieszkańców Gminy korzystających z kanalizacji sanitarnej w ogólnej liczbie mieszkańców w okresie objętym kontrolą zwiększał się systematycznie i wyniósł w poszczególnych latach: w 2010 r. - 44,6%, w 2011 r. – 44,9%, w 2012 r. – 45,7%, w 2013 r. – 46,8%, w 2014 r. – 56,1%, w 2015 r. – 58,7%, w 2016 r. – 59,3% i w 2017 r. – 59,7%.

(dowód: akta kontroli str. 30, 544)

1.4. W latach 2010-2017 w Gminie zarejestrowanych było od 271 do 405 obiektów turystycznych²⁴. Stosunek procentowy obiektów turystycznych przyłączonych do gminnej sieci wodociągowej w odniesieniu do wszystkich obiektów turystycznych na terenie Gminy na przestrzeni lat 2010-2017 systematycznie wzrastał z 40,2% do 58,8%²⁵.

---

²² Dane wg faktur.

²³ W kolejnych latach objętych kontrolą stosunek procentowy nieruchomości podłączonych do kanalizacji sanitarnej w odniesieniu do liczby nieruchomości znajdujących się ogółem na terenie Gminy wynosił: w 2010 r. – 54,2%, w 2011 r. – 54,4%, w 2012 r. – 54,1%, w 2013 r. – 55,2%, w 2014 r. – 65,4%, w 2015 r. – 68,2%, w 2016 r. – 58,9% i w 2017 r. – 59,0%.

²⁴ Liczba obiektów turystycznych w okresie objętym kontrolą systematycznie wzrastała i w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiła: w 2010 r. – 271, w 2011 r. – 315, w 2012 r. – 334, w 2013 r. – 354, w 2014 r. – 368, w 2015 r. – 379, w 2016 r. – 385 i w 2017 r. – 405.

²⁵ Kształtował się w okresie objętym kontrolą następująco: w 2010 r. wynosił 40,2%, w 2011 r. – 44,1%, w 2012 r. – 48,8%, w 2013 r. – 51,1%, w 2014 r. – 57,1%, w 2015 r. – 58,8%, w 2016 r. – 59,7% i w 2017 r. – 58,8%.

Odsetek obiektów turystycznych przyłączonych do gminnej sieci kanalizacyjnej również wzrósł na przestrzeni lat 2010-2017 - z 69,7% do 74,3%²⁶. W latach 2010-2017 w Gminie nie było podłączonych do sieci kanalizacyjnej pięć dużych obiektów turystycznych²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 543-544, 592-593)

1.5. W okresie objętym kontrolą Gmina zrealizowała siedem inwestycji w zakresie rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, w wyniku których powstało ogółem 34 976,4 mb sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, w tym 11 587,1 mb sieci wodociągowej i 23 389,3 mb sieci kanalizacji sanitarnej, trzy hydrofornie i dwie pompownie.

W wyniku realizacji ww. inwestycji podłączono do sieci wodociągowej 13 obiektów turystycznych²⁸, do sieci kanalizacji sanitarnej 34 obiekty turystyczne²⁹, a nowopowstała hydrofornia obsługiwała 6 obiektów turystycznych³⁰.

(dowód: akta kontroli str. 435-436)

Burmistrz Miasta w wyjaśnieniu podał, że: „Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. na bieżąco prowadzą działania polegające na monitorowaniu sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń służących do odbioru i odprowadzenia ścieków, co zapewnia ciągłość odbioru ścieków od klientów niezależnie od pory roku. Średnia fakturowana ilość ścieków w rozpatrywanym okresie poza sezonem turystycznym kształtuje się na poziomie 40 953 m³/miesiąc, natomiast w okresie sezonu turystycznego, w miesiącach letnich - 51 578 m³/miesiąc. Oczyszczalnia ścieków w Wiśle, która przyjmuje w/w ścieki, posiada przepustowość max. 12 000 m³/dobę (wynikającą z pozwolenia wodnoprawnego). Zatem zwiększona sprzedaż ścieków w okresie turystycznym, wynosząca 1 719 m³/dobę, stanowi zaledwie 14,3% jej maksymalnej przepustowości technologicznej, zapewniającej oczyszczanie ścieków do parametrów określonych w aktualnym pozwoleniu wodnoprawnym.

Podobnie wygląda sprawa zaopatrzenia w wodę w okresie turystycznym. Średnia sprzedaż wody w okresie poza sezonem turystycznym kształtuje się na poziomie 32 821 m³/miesiąc, natomiast w okresie sezonu turystycznego sprzedaż wzrastała do poziomu 41 456 m³/miesiąc, tj. o 1382 m³/dobę. Ujęcia wody na terenie Gminy Wisła – SUW³¹ GOŚCIEJÓW, SUW WISŁA CZARNE posiadają łączną zdolność produkcyjną wody 14 079 m³/dobę. Uwzględniając dopływ wody w kierunku Gminy Ustronń oraz częściowo Gminy Skoczów (które również zaopatrywane są z SUW Wisła Czarne), wynoszący średnio 7 833 m³/dobę, można zauważyć, że pozostała rezerwa (6 246 m³/dobę) w pełni pokrywa zapotrzebowanie Gminy Wisła na wodę w sezonie turystycznym.

Proces technologicznego uzdatniania wody na terenie SUW Wisła Czarne dostosowywany jest do bieżącej produkcji wody, zachowując stabilność parametrów fizyko-chemicznych uzdatnianej wody, określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Podsumowując: wzrost produkcji wody w sezonie letnim nie wpływa na pogorszenie jej jakości.

Ponadto Gmina Wisła w poprzednich latach realizowała kilka inwestycji ukierunkowanych na rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w granicach aglomeracji Wisła. Wśród kluczowych przedsięwzięć wymienić należy zadanie

²⁶ Kształtował się w okresie objętym kontrolą następująco: w 2010 r. wynosił 69,7%, w 2011 r. – 68,9%, w 2012 r. – 70,1%, w 2013 r. – 71,2%, w 2014 r. – 76,1%, w 2015 r. – 76,3%, w 2016 r. – 75,6% i w 2017 r. – 74,3%.

²⁷ Obiekt powiadający powyżej 50 miejsc noclegowych.

²⁸ Oprócz innych obiektów.

²⁹ Jw.

³⁰ Jw.

³¹ Stacja Uzdatniania Wody – przypis kontrolera.

„Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w aglomeracji Wisła – etap III”, które uzyskało wsparcie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Niepodważalnym rezultatem projektu jest podłączenie 332 budynków do kanalizacji sanitarnej oraz 182 budynki do sieci wodociągowej. Wśród podłączonych znalazło się wiele obiektów turystycznych”.

(dowód: akta kontroli str. 14-20)

1.6. Studium, jako dokument określający politykę przestrzenną Miasta, zostało przyjęte przez Radę Miasta uchwałą nr XII/76/99 z 22 czerwca 1999 r. W okresie objętym kontrolą obowiązywał tekst jednolity ww. dokumentu przyjęty uchwałą Rady Miasta z 27 sierpnia 2009 r.³², a następnie uchwałą z 25 czerwca 2015 r.³³

(dowód: akta kontroli str. 69, 75-77)

W Studium wskazano³⁴ na potrzebę rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej w kontekście ochrony zasobów wód podziemnych: *„Głównym zagrożeniem dla jakości wód podziemnych na terenie Wisły jest brak kanalizacji sanitarnej obejmującej teren całego miasta. Planowana rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Wisła przyczyni się do ochrony zasobów wód podziemnych”.*

Odnośnie zaopatrzenia w wodę podano³⁵, że: *„Występujące na terenie miasta zasoby wody wraz z ujęciami i stacjami uzdatniania wody mogą pokryć zapotrzebowanie mieszkańców na wodę”.*

Ustalono kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie zaopatrzenia w wodę, m.in.:

- zachowanie warunków ochrony sanitarnej dla bezpośrednich i pośrednich stref ujęć „Wisła Czarne”, „Gościejów” i „Malinka”;
- dopuszczenie indywidualnego poboru wody pod warunkiem spełnienia przepisów szczególnych normujących pobór wody dla celów pitnych;
- rozwój strefowych układów wodociągów w rejonach o gęstej zabudowie, przy czym ze względu na znaczne zróżnicowanie wysokości lokalizacji zabudowy należy dążyć do ich pierścieniowego układu;
- rozwój sieci wodociągowej odpowiadający intensywnemu przyrostowi terenów zabudowy.

W zakresie odprowadzania ścieków podano, że zadaniu temu służyła oczyszczalnia ścieków w Wiśle – Jaworniku, układ kolektorów grawitacyjnych i tłocznych oraz pompownia ścieków w Wiśle – Czarne. Przepustowość dobową oczyszczalni wynosiła 9 400 m³/d. Oczyszczalnia posiadała około 20% rezerwy przepustowości, co oznaczało możliwość rozwoju sieci kanalizacji i przyłączania kolejnych odbiorców.

W Studium ustalono również kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie odprowadzania ścieków, m.in.:

- utrzymanie się grawitacyjno – pompowego systemu kanalizacji sprowadzającego ścieki na mechaniczno – biologiczno – chemiczną oczyszczalnię ścieków w Wiśle Jaworniku;
- modernizację istniejącej sieci kanalizacji w części obejmującej starsze kolektory³⁶ (polegającą na naprawach lub wybudowaniu nowych odcinków);

³² Uchwała nr XXXIV/412/2009, zmieniona uchwałą Nr XIII/185/2011 z 22 grudnia 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Wisły, obejmującej obszar „Wisła Jawornik Rowienki”, zwane dalej „Studium z 2009 r.”.

³³ Uchwała Rady Miasta Wisła Nr VIII/107/2015, zwane dalej „Studium z 2015 r.”.

³⁴ W części A – „Uwarunkowania rozwoju miasta”, w pkt 3.7. „Zagrożenia dla środowiska”, ppkt „Wody podziemne”.

³⁵ W pkt 10 „Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów infrastruktury technicznej oraz stanu systemów komunikacji” ppkt 10.1. „Zaopatrzenie w wodę”.

³⁶ Betonowe i kamionkowe wraz ze studzienkami.

- szybki rozwój sieci kanalizacji w terenach gęstej zabudowy na obszarach pośrednich stref ochronnych ujęć wody;
- rozwój sieci kolektorów sanitarnych dla nowotworzonych terenów zabudowy,
- dopuszczenie – do czasu budowy kanalizacji sieciowej – realizacji lokalnych obiektów oczyszczalni ścieków lub gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach i ich okresowe opróżnianie z wywozem ścieków na oczyszczalnię lub do punktów zlewniowych na kolektorze.

(dowód: akta kontroli str. 70-74, 78-81)

W obowiązujących w okresie objętym kontrolą MPZP, obejmujących obszary Gminy Wisła, określono kierunki rozwoju sieci wodociągowo – kanalizacyjnej oraz zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej. W mpzp zawarto również dopuszczenia i zakazy, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dla sieci wodociągowej.

(dowód: akta kontroli str. 88-99)

1.7. W Studium w rozdziale 4.2. „Ustalenia szczegółowe dla obszarów objętych ochroną” wyszczególniono wszystkie występujące na terenie Gminy – w latach 2010-2017 – ujęcia wody i ich strefy ochronne:

- 1) ujęcie wody w Wiśle – Czarnem, dla którego strefa ochronna została ustanowiona decyzją Starosty Cieszyńskiego z dnia 9 listopada 1999 r. nr WZS-6210/35/99,
- 2) ujęcie w Gościejowie, dla którego strefa ochronna została ustanowiona decyzją Starosty Cieszyńskiego nr WZS-6210/27/99/2000 z dnia 8 maja 2000 r.,
- 3) ujęcie rezerwowe w Wiśle – Malince, dla którego strefa ochronna została ustanowiona Decyzją Wojewody Bielskiego Nr OS-I-6210/65/94/95 z dnia 6 kwietnia 1995 r.,
- 4) ujęcie w Wiśle – Malince na źródle Irenka - eksploatowane przez Wytwornię Napojów Chłodzących, dla którego strefa ochronna została ustanowiona decyzją Starosty Cieszyńskiego nr WZS-288/10/1999 z dnia 10 czerwca 1999 r.

(dowód: akta kontroli str. 441-444)

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw³⁷ strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasły z dniem 31 grudnia 2012 r.

Ponowne ustanowienie stref ochronnych dla:

- ujęcia w Gościejowie nastąpiło 2 grudnia 2013 r. Rozporządzeniem Nr 4/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej z potoku Gościejów w Wiśle, powiat cieszyński, województwo śląskie;
- ujęcia w Wiśle – Czarne nastąpiło w dniu 18 grudnia 2016 r. Rozporządzeniem Nr 5/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej ze zbiornika Wisła Czarne w Wiśle.

Dla ujęcia rezerwowego w Wiśle – Malince oraz ujęcia w Wiśle – na źródle Irenka ponowne ustanowienie stref ochronnych nie nastąpiło.

(dowód: akta kontroli str. 31-40, 48-53, 756)

³⁷ Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz.159 ze zm.

W MPZP dla obszaru Miasta Wisła przyjętym uchwałą RM³⁸ z dnia 16 maja 2006 r., obowiązującym do 14 lipca 2014 r. uwzględniono wszystkie ww. ujęcia wody oraz ich strefy ochronne.

(dowód: akta kontroli str. 554-555)

W MPZP dla obszaru Miasta Wisła z wyłączeniem niektórych terenów, przyjętym uchwałą RM³⁹ z dnia 29 maja 2014 r.⁴⁰, nie określono sposobów zagospodarowania terenów Gminy, na których znajdowały się strefy ochronne ujęcia wody Gościejów, ponieważ w dniu wydania postanowienia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach⁴¹, tj. 17 maja 2013 r., którym uzgodnił on projekt ww. planu, nie obowiązywały już⁴² strefy ochronne dla ww. ujęć wody, a nowe strefy ochronne nie zostały jeszcze ustanowione⁴³.

(dowód: akta kontroli str. 445-450t, 759-770)

Ujęcie wody Wisła-Czarne wraz ze strefą ochronną zostało uwzględnione w MPZP⁴⁴ obejmujących obszary miasta: Wisła Czarne I⁴⁵ i Wisła Czarne II⁴⁶. W planach tych powołano się – w zakresie sposobu zagospodarowania terenu – na decyzję Starosty Cieszyńskiego WZS 6210/35/99 z 9 listopada 1999 r. Decyzja ta przestała obowiązywać 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 130, 549, 926)

W żadnym z 28 MPZP – po zaprzestaniu obowiązywania⁴⁷ ww. MPZP dla obszaru Miasta Wisła z 2006 r. – nie określono sposobów zagospodarowania terenu, na którym znajduje się ujęcie wody Wisła Gościejów ze strefą ochronną.

(dowód: akta kontroli str. 589, 755, 757)

1.8. „Wieloletni plan rozwoju na lata 2007-2015” został uchwalony przez Radę Miasta uchwałą Nr/51/2007 z 1 marca 2007 r.

W dniu 24 czerwca 2014 r. Rada Miasta uchwaliła⁴⁸ „Wieloletni plan rozwoju na lata 2014-2020”.

(dowód: akta kontroli str. 54-65)

Wodociągi nie opracowały wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych dla Gminy. Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: *„Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o., zgodnie z przyjętą polityką wspólników, nie realizowały budowy urządzeń wodociągowych, dlatego nie sporządzały wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych. Inwestycje te realizują poszczególne Gminy będące udziałowcami Spółki, które następnie wnoszą aport na majątek Spółki obejmując dodatkowe udziały. Na potrzeby modernizacji istniejącej infrastruktury wodociągowej, będącej własnością Spółki, Spółka opracowuje roczne Plany Inwestycyjne, obejmujące między innymi wymianę sieci wodociągowej wraz z przyłączami oraz modernizację istniejących*

---

³⁸ Nr XLVII/397/2006.

³⁹ Nr XXXVIII/598/2014.

⁴⁰ Z datą obowiązywania od 14 lipca 2014 r.

⁴¹ Nr OKI-19/414/13/TJ/979 L.

⁴² Od 31 grudnia 2012 r.

⁴³ Dla ujęcia Gościejów nastąpiło to 2 grudnia 2013 r.

⁴⁴ Uchwała RM nr XVII/237/2012 z 26 kwietnia 2012 r. oraz uchwała RM nr XV/209/2012 z 23 lutego 2012 r.

⁴⁵ Uchwała RM nr XVII/237/2012 z 26 kwietnia 2012 r.

⁴⁶ Uchwała RM nr XV/209/2012 z 23 lutego 2012 r.

⁴⁷ 14 lipca 2014 r.

⁴⁸ Uchwała nr XXXIX/620/2014.

obiektów wodociągowych. Inwestycje realizowane są ze środków własnych Spółki i pożyczek WFOŚ i GW w Katowicach. Gmina opracowywała wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych zlokalizowanych na obszarze Gminy Wisła”.

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 17-20, 54-65)

Uchwalone przez Radę Miasta wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych były zgodne z kierunkami rozwoju Gminy określonymi w Studium i zostały opracowane na podstawie obowiązujących MPZM.

(dowód: akta kontroli str. 54-65, 70-74, 78-81, 588-589)

1.9. Wzrost liczby turystów oraz obiektów turystycznych na terenie Gminy został uwzględniony zarówno w Studium, jak również w MPZP.

W rozdziale 7 Studium „Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju miasta” podano, m.in., że wyjątkowe położenie i ukształtowanie miasta, jego walory środowiskowe i kulturowe sprawiają, że turystyka jest głównym czynnikiem stymulującym rozwój miasta. Wskazano, że w planowaniu rozwoju przestrzennego Wisły w dziale potrzeb i możliwości turystyki należy przewidzieć możliwość budowy nowych kompleksowych ośrodków wypoczynkowych z rozbudowaną bazą rekreacyjną.

W MPZP zostały wskazane tereny dla rozwoju domów wczasowych i pensjonatów, terenów sportowo – rekreacyjnych⁴⁹. W każdym MPZP wyszczególnione zostały, m.in. tereny sportu i rekreacji z budowlami i urządzeniami sportowo-rekreacyjnymi oraz tereny infrastruktury technicznej: wodociągi/kanalizacja sanitarna.

(dowód: akta kontroli str. notatka służbowa, studium str. 47-49, 88-89, 92-95, 100-155)

1.10. Prognozy oddziaływania na środowisko projektów: Studium oraz MPZP⁵⁰ uwzględniały wpływ turystyki, w tym nowopowstałych obiektów turystycznych, na środowisko.

(dowód: akta kontroli str. 479-526, 529-537, 589)

W prognozie oddziaływania na środowisko⁵¹ projektu Studium w rozdziale 5. „Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń studium” ujęto m.in.: ppkt 5.1. „Wpływ na wody powierzchniowe” oraz ppkt 5.2. „Wpływ na wody podziemne”.

Projekt zmiany Studium został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach⁵².

(dowód: akta kontroli str. 476-478, 538-542)

W prognozie oddziaływania na środowisko projektu MPZP dla obszaru Miasta Wisły z wyłączeniem niektórych terenów⁵³ ujęto zapisy dotyczące wpływu realizacji

⁴⁹ MPZP dla obszarów: „Wisła Partecznik – Kamienny” - uchwała RM Nr XX/294/2012 z 27 września 2012 r., „Wisła Czarne II” – uchwała RM Nr XV/209/2012 z 23 lutego 2012 r., Wisła ul. Górnośląska i Kuryatty – uchwała RM Nr XXXVI/448/2009 z 29 października 2009 r., Wisła – Hotel Gołębiowski – uchwała Nr XXVII/187/04 z 9 września 2004 r., Wisła Czarne Szarcuła – Rezydencja Prezydenta „Zameczek” – uchwała nr XXIX/204/04 z 28 października 2004 r., Wisła Jawornik Rowienki – uchwała RM nr XVIII/263/2012,

⁵⁰ Dotyczy prognoz dla projektów MPZP, które były właściwe dla obszarów, gdzie przewidywano budowę obiektów turystycznych i urządzeń sportowo - rekreacyjnych, tj. dla obszaru Wisła Czarne I (marzec 2011), Wisła Czarne II (marzec 2011), Wisła Siglany II (marzec 2011), Wisła Malinka – Zieleńska Polana (listopad 2011), Wisła Malinka Cieńków (marzec 2011), Wisła Centrum – Skolnity (lipiec 2011), Wisła Partecznik – Kamienny, Wisła Jawornik Rowienki (listopad 2011). Prognozy dla ww. obszarów zostały pozytywnie zaopiniowane przez RDOŚ.

⁵¹ Sporządzonej w marcu 2009 r.

⁵² Zwanym dalej „RDOŚ”, postanowienie Nr RDOŚ-24-WOOS-7041/1/75-2/09/ab „RZ” z 8 kwietnia 2009 r.

⁵³ Sporządzonej w czerwcu 2013 r.

ustaleń planu na wody powierzchniowe oraz wpływu realizacji ustaleń planu na wody podziemne.

Projekt zmiany ww. MPZP został pozytywnie zaopiniowany przez RDOŚ⁵⁴.

(dowód: akta kontroli, str. 483-486)

1.11. Rozwój sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w okresie objętym kontrolą był realizowany zgodnie z założeniami określonymi w Studium. Wszystkie inwestycje w zakresie rozbudowy urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych przewidziane w Wieloletnim planie rozwoju na lata 2007-2015 były uwzględnione w MPZP i zostały zrealizowane. W Wieloletnim planie rozwoju na lata 2014-2020 zaplanowano dziewięć inwestycji⁵⁵ w zakresie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej. W przypadku trzech z nich zostały wydane pozwolenia na budowę⁵⁶, dla sześciu pozostałych⁵⁷ opracowano „Planowane koszty prac projektowych”.

(dowód: akta kontroli, str. 54-65, 74, 680-684, 826-856)

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: *„Zdając sobie sprawę z faktu, że potrzeby budowy nowych odcinków kanalizacji są ogromne, Gmina Wisła na bieżąco poszukuje środków na realizację zadania. Na bieżąco również analizowane są możliwości zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w Katowicach. W roku 2020 planowane jest umorzenie pożyczki zaciągniętej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację etapu III budowy kanalizacji i w przypadku uzyskania pozytywnej decyzji WFOŚiGW w tej sprawie środki zostaną przeznaczone na nowe inwestycje związane z budową kanalizacji.*

Dla zadań (...) zlokalizowanych na obszarze Wisły w rejonach ulic: 1 Maja, Koszaryska, Malinczanów, Ochowicza (za torami), Sosnowa, Na Stoku, Brzozowa opracowano wstępne koncepcje budowy kanalizacji. Rozpoczęcie prac projektowych planuje się po zakończeniu budowy kanalizacji na ul. Partecznik, Leśnej, os. Noclegi w miarę posiadanych środków finansowych”.

(dowód: akta kontroli, str. 825-826)

1.12. Burmistrz Miasta poinformował, że *„W związku z wejściem w życie nowej ustawy Prawo wodne (...) temat zagospodarowania wód opadowych na terenie Gminy Wisła jest szeroko dyskutowany oraz poddawany szczegółowej analizie”.*

(dowód: akta kontroli, str. 673-675)

Z zapisów MPZP obowiązujących dla terenu Gminy Wisła, uchwalonych:

1) do roku 2011 wynika, że:

- wody opadowe winny być odprowadzane w sposób zorganizowany (do kanalizacji deszczowej),
- w niektórych jednostkach planu dla obszaru drogi publicznej Wisła Czarne Szarcuła – Rezydencja Prezydenta „Zameczek” dopuszcza się odprowadzenie wód deszczowych do wód lub ziemi pod warunkiem spełnienia wymagań co do jakości odprowadzanych wód deszczowych w zakresie obowiązujących norm i rozporządzeń,
- zanieczyszczone wody opadowe z dróg, placów manewrowych i parkingów przed odprowadzeniem do odbiornika należy oczyścić w stopniu zapewniającym spełnienie obowiązujących norm,

⁵⁴ Pismo Nr WOOŚ-BB.410.75.2013.AB z 7 sierpnia 2013 r.

⁵⁵ Łącznie (w ramach wszystkich inwestycji) planowano wybudowanie ok. 7 100 m kanalizacji sanitarnej.

⁵⁶ 1) Budowa kanalizacji na ul. Partecznik – wykonano dokumentację projektową, koszt budowy sieci wg kosztorysu: 3 377 335,45 zł; 2) budowa kanalizacji na ul. Leśnej – w październiku 2017 r. została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, kosztorys na kwotę: 1 306 398,52 zł; 3) budowa kanalizacji na Osiedlu Noclegi – we wrześniu 2017 r. została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, kosztorys na kwotę: 511 572,52 zł.

⁵⁷ Rozbudowa urządzeń kanalizacyjnych w rejonach ulic: 1) 1 Maja, 2) Malinczanów i Koszaryska, 3) Ochowicza (za torami), 4) Sosnowa, 5) Na Stoku i 6) Brzozowa.

- wody opadowe z odwodnień należy odprowadzić do kanalizacji deszczowej w sposób kontrolowany;
- 2) w latach 2011-2014 wynika, że na terenach osuwisk oraz na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych wprowadzono:
  - nakaz takiego kształtowania powierzchni terenu, który nie spowoduje stagnacji wód opadowych,
  - nakaz odprowadzania wód opadowych szczelnym systemem rowów,
  - zakaz wprowadzania wód opadowych i ścieków bezpośrednio do gruntu;
- 3) po roku 2014 wynika, że w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
  - ustalono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnego, otwartego lub zamkniętego systemu kanalizacji deszczowej lub do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - dopuszczono:
    - zagospodarowanie wód na terenie własnym inwestora, pod warunkiem braku możliwości odprowadzenia wód do kanalizacji deszczowej,
    - odprowadzenie wód do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi,
    - budowę podziemnych zbiorników przetrzymujących wody oraz zastosowanie innych rozwiązań technicznych pozwalających na regulację zrzutu wody do odbiornika.

(dowód: akta kontroli, str. 671-675)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość.

W MPZP dla obszaru Miasta Wisła z wyłączeniem niektórych terenów⁵⁸, obowiązującym w okresie od 14 lipca 2014 r.⁵⁹ do dnia niniejszej kontroli NIK⁶⁰, nie określono sposobów zagospodarowania terenu, na którym znajdowała się strefa ochronna ujęcia wody Wisła Gościejów, pomimo że od dnia 18 grudnia 2013 r. ustanowiono nową strefę ustaloną na podstawie rozporządzenia nr 4/2013 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 2 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej z potoku Gościejów w Wiśle, powiat cieszyński, województwo śląskie. Nie zapewniono także aktualności zapisów MPZP dotyczących sposobu zagospodarowania terenu dla stref ochronnych ujęcia wody Wisła – Czarne w obowiązujących MPZP⁶¹ dla obszaru Wisła Czarne I i Wisła Czarne II, bowiem nie odzwierciedlono w nich zmian wynikających z ustanowienia w dniu 18 grudnia 2016 r. stref ochronnych.

(dowód: akta kontroli str. 124a-137, 445-450t, 549-550, 587, 589, 92-934)

Nieokreślenie sposobów zagospodarowania terenów, na których znajdowały się strefy ochronne ww. ujęć wody było niezgodne z art. 15 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁶², który stanowi, że w planie miejscowym określa się obowiązkowo granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

⁵⁸ Przyjętym uchwałą RM nr XXXVIII/598/2014 z dnia 29 maja 2014 r.

⁵⁹ Tj. od dnia zaprzestania obowiązywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Miasta Wisła przyjętego uchwałą RM nr XLVII/397/2006 z dnia 16 maja 2006 r.

⁶⁰ Tj. 3 września 2018 r.

⁶¹ Uchwała RM nr XVII/237/2012 z 26 kwietnia 2012 r. oraz chwała RM nr XV/209/2012 z 23 lutego 2012 r.

⁶² Dz. U. z 2017 r. poz. 1073.

Burmistrz Miasta wyjaśnił: „W trakcie prac nad opracowaniem planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Miasta Wisły z wyłączeniem niektórych terenów projekt tegoż planu, na podstawie przepisów art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 ze zm.), przesłany został pismem z dnia 22 stycznia 2013 r. Nr GPN.6721.1.3.2013, uzupełnionym pismem z dnia 4 lutego 2013 r., do zaopiniowania m.in. Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach.

Postanowieniami z dnia 15 marca 2013 r. znak: OKI-19/47/13/TJ/5350 oraz z dnia 19 kwietnia 2013 r. znak: OKI-19/284/13/TJ/7639 Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach postanowił nie uzgodnić przedstawionego projektu, m.in. z uwagi na fakt, iż w § 11 ust. 8 przesłanego do zaopiniowania projektu planu, powołano się na decyzje ustanawiające strefy ochronne, które z mocy prawa wygasły z końcem 2012 r.

Zgodnie z ww. postanowieniami zweryfikowano zarówno rysunek planu poprzez wycofanie oznaczeń stref ochronnych ujęć wody oraz tekst planu poprzez wycofanie zapisu § 11 ust. 8 i postanowieniem z dnia 17 maja 2013 r. znak OKI-19/414/13/TJ/9792 Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach uzgodnił przedstawiony (poprawiony) projekt planu bez uwag. Jednocześnie zaznaczyć należy, że strefa ochronna:

- dla ujęcia w Gościejowie ustanowiona została dopiero 2 grudnia 2013 r. tj. po terminie uzgadniania i opiniowania projektu planu oraz wyłożenia projektu przedmiotowego planu do publicznego wglądu,
- dla ujęcia w Wiśle – Czarne ustanowiona została w dniu 18 grudnia 2016 r.
- dla ujęcia rezerwowego w Wiśle – Malince oraz ujęcia w Wiśle – Malince eksploatowanego przez Wytwarznię Napojów Chłodzących, nie została ustanowiona ponownie.

W związku z powyższym w ww. planie nie zostały określone sposoby zagospodarowania terenów, na których znajdują się ochronne ujęcia wody dla Gminy. (...).

(dowód: akta kontroli str. 754-770)

Zdaniem NIK w ww. MPZP powinny zostać uwzględnione i zaktualizowane strefy ochronne odpowiednio dla ujęć wody Wisła Gościejów i Wisła – Czarne, po ich ponownym ustanowieniu przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach w 2014 r. (dla Wisły Gościejów) i w 2016 r. (dla Wisły – Czarne), z uwagi na obowiązujące w tym zakresie wymogi prawne, jak również potencjalne zagrożenie przeprowadzenia na terenie strefy ochronnej ujęć wody inwestycji, bez zachowania wymogów ustanowionych rozporządzeniami Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 2 grudnia 2013 r. i 18 grudnia 2016 r.

Ocena częściowa

W ocenie NIK, Gmina prawidłowo uwzględniła w dokumentach planistycznych potrzeby rozbudowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, biorąc pod uwagę wzrastające potrzeby związane, między innymi, z rozbudową bazy turystycznej. Jedynie w jednym ze skontrolowanych MPZP Gminy wystąpiła nieprawidłowość, polegająca na nieokreśleniu sposobów zagospodarowania terenu, na którym znajdowała się strefa ochronna ujęcia wody Wisła Gościejów. NIK wskazuje również na potrzebę uaktualnienia MPZP w zakresie określenia obecnie obowiązujących sposobów zagospodarowania terenu dla stref ochronnych ujęć wody Wisła – Czarne.

2. Wydawanie decyzji o warunkach zabudowy

2.1. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wydania przez Urząd decyzji o warunkach zabudowy dla obiektów turystycznych posiadających powyżej 50 miejsc noclegowych.

(dowód: akta kontroli, str. 68, 663)

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy pięć przedsiębiorstw zajmowało się opróżnianiem zbiorników bezodpływowych i transportem nieczystości ciekłych. Dla przedsiębiorstw, o których mowa wyżej, Burmistrz Miasta wydał decyzje zezwalające na prowadzenie działalności gospodarczej w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 165-166)

2.2. W odniesieniu do dziesięciu dużych obiektów turystycznych objętych badaniem – w czterech przypadkach podmiot planujący podjęcie realizacji przedsięwzięcia wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. We wszystkich czterech przypadkach Urząd, w wyniku przeprowadzonego postępowania, wydał opinię, że planowane inwestycje nie kwalifikowały się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie oddziaływać na środowisko, tj. nie spełniały kryteriów określonych w § 3 ust. 1 pkt 50 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko⁶³.

(dowód: akta kontroli, str. 68, 594-604, 627-629, 667-670)

2.3. Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: „Decyzje o pozwoleniu na budowę, m.in. obiektów turystycznych są wykorzystywane przy sporządzaniu:

- analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy w celu dokonania oceny aktualności studium i planów miejscowych. (...) Analizy te dokonywane są, m.in. pod kątem wydanych przez Starostę decyzji o pozwoleniu na budowę. Wyniki analiz przekazywane są Radzie (Miasta – dopisek kontrolera NIK) po uzyskaniu opinii gminnej komisji urbanistyczno-architektonicznej i na ich podstawie Rada podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje uchwałę w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany studium uwarunkowań lub miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane decyzję o pozwoleniu na budowę właściwy organ przesyła niezwłocznie burmistrzowi, który wydał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W związku z czym w posiadaniu organu planistycznego znajdują się aktualne informacje dotyczące stanu prawnego nieruchomości na danym terenie w zakresie ich dotychczasowego zagospodarowania i zabudowy. (...)”

(dowód: akta kontroli, str. 162-164)

W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęły cztery skargi związane z funkcjonowaniem dużych obiektów turystycznych, nie dotyczyły one jednak zakresu objętego niniejszą kontrolą NIK.

(dowód: akta kontroli, str. 662)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny działalności kontrolowanej jednostki w badanym obszarze, z uwagi na fakt, że w okresie objętym kontrolą nie wydawano decyzji o warunkach zabudowy dla obiektów turystycznych posiadających powyżej 50 miejsc noclegowych.

⁶³ Dz. U. z 2016 r. poz. 71.

3. Monitoring i kontrola sposobu poboru wody i odprowadzania ścieków przez obiekty turystyczne

Opis stanu
faktycznego

3.1. Zgodnie z informacją Burmistrza Miasta: „Pobór wody i odprowadzanie ścieków przez podmioty zlokalizowane na terenie Gminy Wiśła monitorowane są (...) u klientów WZC⁶⁴ (odbiorców usług świadczonych przez Spółkę). Większość klientów rozliczana jest na podstawie odczytu wodomierza. Opłaty ryczałtowe stanowią niewielki udział w bilansie usług świadczonych przez Spółkę dla mieszkańców Wiśły. Odczyty wodomierzy wykonywane są przez pracowników Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej co 2 miesiące u osób prywatnych i co miesiąc w obiektach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza. Ilość odprowadzanych ścieków ustala się na podstawie odczytu wodomierza rejestrującego pobór wody. Spółka prowadzi stałą kontrolę jakości wody podawanej do sieci oraz kontrolę jakości w ramach monitoringów przeglądowych i kontrolnych ustalonych z PPIS⁶⁵ w Cieszynie. (...)”

(dowód: akta kontroli, str. 325-330)

3.2. W Urzędzie dokonywano porównania ilości zużytej wody z ilością wywożonych ścieków, w celu wytypowania nieruchomości do kontroli. Podczas typowania posesji, w których przeprowadzano kontrolę kierowano się również kryterium częstotliwości wywozu nieczystości. Listy posesji wytypowanych do kontroli sporządzane były przez Referat Rozwoju Gospodarczego i Środowiska Urzędu i przesyłane do Straży Miejskiej.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpłynęła jedna skarga⁶⁶ związana ze skażeniem wody w prywatnym ujęciu wody. W związku z powyższym zostało zaplanowane przeprowadzenie kontroli częstotliwości wywozu nieczystości ciekłych z trzech nieruchomości zlokalizowanych w obrębie przedmiotowego ujęcia wody. W wyniku przeprowadzonych kontroli zastosowano sankcje administracyjne (wystawiono dwa mandaty i w jednym przypadku pouczone) oraz wydano zalecenia dotyczące posiadania do wglądu rachunków za wywóz nieczystości płynnych z terenu posesji, podpisania umowy za wywóz nieczystości płynnych, wywozu ścieków na bieżąco – zgodnie z liczbą zameldowanych osób.

(dowód: akta kontroli, str. 325-341, 662, 771-795)

3.3. W okresie objętym kontrolą pracownicy Urzędu⁶⁷ prowadzili kontrole gromadzenia nieczystości ciekłych. W latach 2010-2017 przeprowadzono łącznie 507 kontroli⁶⁸ zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe (w tym 50 kontroli zbiorników obsługujących obiekty turystyczne⁶⁹) i w 483 (95,3%) z nich stwierdzono nieprawidłowości⁷⁰ (w tym w 47 przypadkach nieprawidłowości dotyczyły kontroli przeprowadzonych w obiektach turystycznych⁷¹). Przeprowadzono również łącznie 36 kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków⁷² (w tym 7⁷³ w obiektach turystycznych) i w 29 (80,6%) z nich stwierdzono nieprawidłowości (w tym w 6 przypadkach nieprawidłowości wykazano w trakcie kontroli obiektów

⁶⁴ Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. – przepis kontrolera NIK.

⁶⁵ Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym – przepis kontrolera NIK.

⁶⁶ Mail do Urzędu z 13 kwietnia 2017 r.

⁶⁷ Straż Miejska w Wiśle.

⁶⁸ W 2010 r. – 49 kontroli (4% ogółu zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe), i w kolejnych latach odpowiednio: 58 (4,6%), 22 (1,7%), 9 (0,7%), 8 (0,9%), 68 (7,9%), 70 (5,2%) i 223 (16,4%).

⁶⁹ Jedna kontrola w 2011 r. (1,1% ogółu zbiorników na nieczystości ciekłe w obiektach turystycznych), 4 (4,2%) w 2012 r., 16 (19,5%) w 2015 r., 11 (12,8%) w 2016 r. i 18 (19,1%) w 2017 r.

⁷⁰ W 49 przeprowadzonych w 2010 r. i w kolejnych latach odpowiednio w: 58, 21, 9, 6, 67, 68 i 205 kontrolach.

⁷¹ W jednej kontroli w 2011 r., 4 – w 2012 r., 16 – w 2015 r., 9 – w 2016 r. i 17 kontrolach w 2017 r.

⁷² Jedna kontrola w 2011 r. (1,4% ogółu przydomowych oczyszczalni ścieków), dwie (2,8%) w 2012 r., jedna (1,4%) w 2013 r., 10 (12,5%) w 2015 r., 17 (19,3%) w 2016 r. i pięć (6%) w 2017 r.

⁷³ Po dwie w 2012 r. i 2015 r. i trzy w 2016 r.

turystycznych). Łącznie w okresie objętym kontrolą kwota nałożonych kar za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁷⁴ wyniosła 31 850,00 zł⁷⁵ (w tym 2 300,00 zł nałożono na obiekty turystyczne).⁷⁶

(dowód: akta kontroli, str. 342)

Liczba obiektów turystycznych Gminy spełniających przesłanki art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych⁷⁷ wymagane dla obiektu hotelarskiego wynosiła w okresie objętym kontrolą od 13 do 15. Pozostałe obiekty turystyczne (w liczbie od 258 do 390), nie będące obiektami hotelowymi, świadczyły usługi hotelarskie na podstawie art. 35 ust. 2 i 3 powołanej wyżej ustawy.

Liczba obiektów świadczących usługi hotelarskie, nie będących obiektami hotelarskimi, wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe na ścieki wynosiła w latach 2010-2017 od 76 do 91⁷⁸. Liczba takich obiektów, wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków, wynosiła w okresie objętym kontrolą od 3 do 10⁷⁹.

Łącznie w okresie objętym kontrolą przeprowadzono 50 kontroli⁸⁰ zbiorników bezodpływowych obsługujących obiekty świadczące usługi hotelarskie⁸¹ (w tym w 47 stwierdzono nieprawidłowości) i siedem kontroli⁸² przydomowych oczyszczalni ścieków (w sześciu stwierdzono nieprawidłowości).

(dowód: akta kontroli, str. 593, 676)

3.4. Badaniem objęto przeprowadzone w latach 2010-2017 22 kontrole gromadzenia nieczystości ciekłych (4,1%), w tym 13 kontroli zbiorników bezodpływowych (2,6%) i 9 kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków (25,7%).

W zawiadomieniach o kontroli zamieszczano prośbę o przygotowanie do kontroli następujących dokumentów niezbędnych do dokonania sprawdzenia: umów na odbiór nieczystości ciekłych (szambo lub kanalizacja), dowodów płacenia za korzystanie z ww. usług, stosownej dokumentacji w przypadku przydomowej oczyszczalni ścieków (w tym zgłoszenia wykonania robót/budowy do starostwa oraz zgłoszenia do Burmistrza Miasta).

(dowód: akta kontroli, str. 334, 336-338, 342-344, 346, 351, 353, 357, 359)

Zakres kontroli gromadzenia nieczystości ciekłych obejmował sprawdzenie: umów z przedsiębiorcami zajmującymi się opróżnianiem zbiorników i wywożeniem osadu z przydomowych oczyszczalni, rachunków za opróżnienie zbiorników i usuwanie osadu (ustalenie ilości wywożonych nieczystości ciekłych), dokumentacji wykonania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, protokołów z przeglądów przydomowych oczyszczalni ścieków oraz umów zawartych z Wodociągami.

(dowód: akta kontroli, str. 335, 339, 345, 347-350, 352, 354-356, 358, 360-365, 368-369, 377-380)

W latach 2010-2017 nie przeprowadzano prób szczelności zbiorników bezodpływowych i nie dokonywano ocen jakości działania przydomowych oczyszczalni ścieków.

(dowód: akta kontroli, str. 328-330)

⁷⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 1289 ze zm., zwanej dalej „UPCG”.

⁷⁵ 1 900,00 zł w 2011 r., 800,00 zł w 2012 r., 300,00 zł w 2013 r., 300,00 zł w 2014 r., 4 500,00 zł w 2015 r., 4 100,00 zł w 2016 r. i 19 950,00 zł w 2017 r.

⁷⁶ 100,00 zł w 2011 r., 200,00 zł w 2012 r., 400,00 zł w 2015 r., 300,00 zł w 2016 r. i 1 900,00 zł w 2017 r.

⁷⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1553 ze zm.

⁷⁸ W 2010 r. – 76, w 2011 r. – 91, w 2012 r. – 92, w 2013 r. – 93, w 2014 r. – 77, w 2015 r. – 79, w 2016 r. – 83 i w 2017 r. – 91.

⁷⁹ W 2010 r. – 3, w 2011 r. – 4, w 2012 r. – 5, w 2013 r. – 6, w latach 2014 r. – 2016 – 8 i w 2017 r. – 10.

⁸⁰ Jedna kontrola w 2011 r., 4 – w 2012 r., 16 – w 2015 r., 11 – w 2016 r. i 18 kontroli w 2017 r.

⁸¹ Nie będące obiektami hotelarskimi.

⁸² Po dwie w 2012 r. i 2015 r. i trzy w 2016 r.

Burmistrz Miasta wyjaśnił: „Niedokonywanie z odpowiednią częstotliwością w latach 2010-2017 prób i ocen szczelności zbiorników bezodpływowych oraz ocen jakości działania przydomowych oczyszczalni ścieków wynika w głównej mierze z braku odpowiedniego sprzętu oraz odpowiednich kwalifikacji osób przeprowadzających kontrole. Niemniej jednak Miasto realizuje szereg kontroli oraz działań prewencyjnych związanych z prawidłowym użytkowaniem zbiorników bezodpływowych, które to kontrole i działania mają uświadamiać mieszkańców o zagrożeniach wynikających z faktu nieprawidłowego użytkowania tych urządzeń. Sprawa ta żywo dyskutowana jest także na posiedzeniach komisji Rady Miasta Wisła, a w wyniku tych dyskusji formułowane są wnioski dotyczące podejmowania nowych inicjatyw i inwestycji w tym zakresie. Przykładem mogą być działania związane ze zmianą zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Wisła, w którym zaostrowane zostały zapisy dotyczące częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych i w ślad za tym przeprowadzane są kontrole ich przestrzegania. Innym przykładem działań są chociażby programy, w ramach których mieszkańcy mogą otrzymać dofinansowanie do wykonania przydomowych oczyszczalni ścieków, które Miasto realizuje, czy też kontrole w zakresie odpowiedniej częstotliwości opróżniania tych oczyszczalni. Powoływanie rzeczoznawcy do każdej czynności kontrolnej wiązałoby się z koniecznością wyasygnowania dużych środków. W zamian za to Miasto środki finansowe stara się przeznaczać na inne inwestycje i działania proekologiczne (np. budowa kanalizacji sanitarnej, czy też wspomniana wyżej możliwość otrzymania dofinansowania do przydomowej oczyszczalni ścieków)”.

(dowód: akta kontroli str. 822-823)

W „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wisła” uchwalonym przez RM 23 maja 2013 r.⁸³ ustalono zasady doboru objętości zbiorników bezodpływowych, tj. właściciel nieruchomości, nie mający możliwości włączenia jej do systemu kanalizacji sanitarnej, zapewnia utrzymanie czystości i porządku na jej terenie w taki sposób, by nie dopuścić do przelewania się zbiornika i aby jego opróżnianie było konieczne nie częściej niż raz w miesiącu bez dopuszczenia do przepełnienia – przyjmując zużycie wody według wodomierza lub jako równe 2,5 m³ na osobę na miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 718)

W „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wisła” uchwalonym przez RM⁸⁴ podano, że nieczystości ciekłe muszą być usuwane z nieruchomości z częstotliwością dostosowaną do ilości zużytej wody i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ze zbiornika, wynikający z jego przepełnienia, celem wykluczenia zanieczyszczenia gleby, wód podziemnych i powierzchniowych oraz celem zapobieżenia powstawaniu procesów gnilnych w zbiorniku:

- 1) w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada właściciele nieruchomości obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości co najmniej jeden raz na dwa miesiące,
- 2) w okresie od 1 grudnia do 31 marca właściciele nieruchomości obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości każdorazowo co najmniej jeden raz.

(dowód: akta kontroli str. 732, 742, 752)

⁸³ Uchwała RM Nr XXVIII/417/2013.

⁸⁴ Uchwały RM: Nr XX/285/2016 z 27 września 2016 r., Nr XXV/326/2016 z 22 grudnia 2016 r. i Nr XXXIII/441/2017. z 28 września 2017 r.

3.5. W okresie objętym kontrolą nie powoływano rzeczoznawców w celu przeprowadzenia badań prawidłowości gromadzenia nieczystości ciekłych.

(dowód: akta kontroli, str. 328-330)

3.6. W wyniku badania próby 22 kontroli gromadzenia nieczystości ciekłych przeprowadzonych w okresie objętym kontrolą, ustalono, że Straż Miejska stwierdziła następujące nieprawidłowości:

- brak podpisanej umowy z firmą wywozową (w trzech przypadkach),
- brak podpisanej umowy z Wodociągami na odbiór osadu (w czterech przypadkach),
- brak rachunków potwierdzających wywóz nieczystości (w dziewięciu przypadkach),
- mała częstotliwość wywozu nieczystości lub jej całkowity brak (w 12 przypadkach).

Najczęściej wydawane zalecenia pokontrolne to:

- wywożenie nieczystości płynnych na bieżąco,
- posiadanie do wglądu rachunków za wywozy nieczystości ciekłych,
- podpisanie umowy z Wodociągami na odbiór osadu,
- podpisanie umowy z firmą wywozową.

W wyniku trzech kontroli zbiorników bezodpływowych zalecono sprawdzenie szczelności zbiornika bezodpływowego.

W jednym przypadku zalecono wywozić ścieki zgodnie z ilością zużytej wody.

W przypadku czterech kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie sformułowano zaleceń w zakresie gromadzenia nieczystości ciekłych.

(dowód: akta kontroli, str. 335, 339, 345, 347-350, 352, 354-356, 358, 360-365, 368, 369, 377-380)

Spośród 18 kontroli, w wyniku których ustalono nieprawidłowości w gromadzeniu i wywożeniu nieczystości ciekłych, w 17 przypadkach zweryfikowano realizację zaleceń pokontrolnych. Weryfikacja odbywała się w ramach przeprowadzonych analiz posiadanych danych dotyczących wywozu i odbioru nieczystości ciekłych - przesłanych przez oczyszczalnię ścieków. Sprawdzano też, czy właściciele posesji, którzy nie zawarli umów na wywóz nieczystości ciekłych, dopełnili tego obowiązku. W jednym przypadku, w którym nie zweryfikowano wykonania zaleceń pokontrolnych, zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 2018 r.

(dowód: akta kontroli, str. 865-919)

3.7. Spośród 22 kontroli gromadzenia nieczystości ciekłych, w dziewięciu⁸⁵ Straż Miejska stwierdziła nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające nie były

⁸⁵ Kontrole przeprowadzone: 1) 26 maja 2011 r., właściciel nie przedstawił rachunków za wywóz nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego. W zaleceniach podano m.in.: wywozić nieczystości płynne na bieżąco, posiadać do wglądu rachunki za wywozy nieczystości, 2) 2 czerwca 2011 r., właściciel nie zawarł umowy na wywóz nieczystości ciekłych. W zaleceniach podano m.in.: podpisać umowę na wywóz nieczystości płynnych do 10 czerwca 2011 r., posiadać pokwitowania za wywóz ww. nieczystości, 3) 19 czerwca 2012 r., właściciel przedstawił rachunki za wywóz 4,5 m³ nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego, ale nie zawarł umowy na wywóz nieczystości ciekłych. W zaleceniach podano m.in.: należy podpisać umowę na wywóz nieczystości płynnych, należy posiadać rachunki za wywóz ww. nieczystości, 4) 18 czerwca 2013 r., właściciel przedstawił rachunki za wywóz 14 m³ nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego, ale nie zawarł umowy na wywóz nieczystości ciekłych. W zaleceniach podano m.in.: podpisać umowę z koncesjonowanym podmiotem na wywóz nieczystości płynnych, sprawdzić szczelność szamba, posiadać do wglądu rachunki za wywóz nieczystości płynnych, 5) 25 sierpnia 2015 r., właściciel nie przedstawił rachunków za wywóz osadu z przydomowej oczyszczalni ścieków, nie zawarł umowy na wywóz osadu. W zaleceniach podano m.in.: podpisać umowę na wywóz osadu z przydomowej oczyszczalni ścieków, wywozić zgodnie z wymogami technicznymi oczyszczalni, 6) 14 sierpnia 2015 r., właściciel przedstawił rachunki za wywóz 10 m³ nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego. W zaleceniach podano: sprawdzić szczelność szamba, dokonywać wywozów nieczystości ciekłych na bieżąco, zbierać potwierdzenia za wywozy, 7) 17 czerwca 2016 r., właściciel nie przedstawił rachunków za wywóz osadu z przydomowej oczyszczalni ścieków, nie zawarł umowy na wywóz

przeprowadzane, ale w przypadku siedmiu z ww. kontroli zweryfikowano realizację zaleceń pokontrolnych poprzez analizę danych na temat ilości wywożonych ścieków, uzyskanych z oczyszczalni ścieków oraz sprawdzenie, czy właściciel posesji podpisał umowę na wywóz/odbiór nieczystości ciekłych. W jednym przypadku zaplanowano kontrolę sprawdzającą na 2018 r., jedna nieruchomości została w 2016 r. przyłączona do kanalizacji sanitarnej.

(dowód: akta kontroli, str. 329-330, 860-862, 864, 873-906)

Burmistrz Miasta wyjaśniając czy i w jaki sposób weryfikowano realizację uwag i zaleceń pokontrolnych stwierdził, że: „Należy zwrócić uwagę, że kontrole obejmują przede wszystkim nieruchomości zlokalizowane w trudnym górzystym terenie. Zbiorników bezodpływowych na terenie Miasta jest 1367 (stan na 31 sierpnia 2018 r.), a do przeprowadzenia ich kontroli upoważniona jest Straż Miejska, która oprócz tych obowiązków ma także inne, chociażby związane z turystycznym charakterem naszej miejscowości (np. zabezpieczanie licznych wydarzeń i imprez kulturalnych i sportowych). Niemniej jednak kontrole są przeprowadzane sukcesywnie, a po skontrolowaniu całego zakresu będą prowadzone kontrole weryfikujące. Mimo tego są także jednostkowo realizowane kontrole powtórne na tych nieruchomościach, na których, zgodnie z pozyskaną przez nas informacją, w sposób świadomy i uporczywy nieprzestrzegane są zapisy regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Wisła”.

(dowód: akta kontroli, str. 822-824)

W badanej próbie 22 kontroli gromadzenia nieczystości ciekłych w jednym przypadku posesja była podłączona do wodociągu miejskiego i możliwe było porównanie ilości pobieranej wody z ilością wytwarzanych ścieków, co zostało uczynione przez przeprowadzającą 27 maja 2016 r. kontrolę Straż Miejską. W wyniku kontroli stwierdzono, że zużycie wody wyniosło 20 m³ (rachunek z lutego 2016 r.), zaś ilość ścieków wywiezionych ze zbiornika bezodpływowego wyniosła łącznie 6 m³ (dwa rachunki: z listopada 2015 r. i lutego 2016 r.). W zaleceniach podano: wywozić ścieki zgodnie z ilością zużytej wody, należy sprawdzić szczelność szamba.

(dowód: akta kontroli, str. 356)

3.8. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywał uchwalony 21 grudnia 2006 r.⁸⁶ przez RM „Regulamin zbiorowego dostarczania wody i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wisła”. Regulamin ten został uchylony uchwałą RM z 29 maja 2014 r.⁸⁷ w sprawie przyjęcia „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Wisła”, w którym określono m.in.: minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, warunki i tryb zawierania oraz rozwiązywania umów z odbiorcami usług, sposób rozliczeń, warunki przyłączenia do sieci.

(dowód: akta kontroli, str. 935-941)

3.9. Prezes Zarządu Wodociągów poinformowała, że Spółka nie weryfikowała danych – w zakresie zapotrzebowania na wodę i ilości odprowadzanych ścieków - zawartych w warunkach technicznych podłączenia do sieci wodociągowej

---

ww. osadu. W zaleceniach podano m.in.: do dnia 27 czerwca 2016 r. podpisać umowę na wywóz osadu z oczyszczalni ścieków z WZC, 8) 27 maja 2016 r. - stwierdzono, że zużycie wody wyniosło 20 m³, zaś ilość ścieków wywiezionych ze zbiornika bezodpływowego wyniosła łącznie 6 m³. W zaleceniach podano: wywozić ścieki zgodnie z ilością zużytej wody, należy sprawdzić szczelność szamba, 9) 22 listopada 2017 r., właściciel przedstawił rachunki za wywóz 5 m³ i dwóch beczek nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego, ale nie zawarł umowy na wywóz nieczystości ciekłych. W zaleceniach podano m.in.: podpisać umowę na wywóz nieczystości płynnych, na bieżąco wywozić ścieki bytowe i posiadać rachunki do wglądu.

⁸⁶ Uchwała RM Nr III/22/2006.

⁸⁷ Uchwała RM Nr XXXVIII

i kanalizacyjnej z rzeczywistymi poborami wody i ilością odprowadzanych ścieków. „Oczyszczalnia ścieków w Wiśle ma przepustowość 12 000 m³/dobę. (...) ilość ścieków dopływających na oczyszczalnię nie wymaga jeszcze analizowania i wprowadzania ograniczeń ilościowych. Obecnie oczyszczalnia posiada rezerwy. Podobnie wygląda sytuacja z zaopatrzeniem w wodę. Z ujęć zlokalizowanych na terenie gminy, z których dostarczana jest woda mieszkańcom Wisły pobierana jest woda poniżej ilości zagwarantowanych w pozwoleniach wodnoprawnych. Obecnie na terenie gminy nie ma tak dużego zapotrzebowania na pobór wody, żeby wprowadzać ograniczenia ilościowe i analizować zadeklarowane przez odbiorców dane. Ujęcia na terenie Wisły posiadają nadwyżkę wody, której nie pobieramy ze względu na brak klientów”.

(dowód: akta kontroli, str. 177-178, 181-182)

Prezes Zarządu Spółki poinformowała również o wielkości ładunków zanieczyszczeń w oczyszczonych ściekach wprowadzonych do wód powierzchniowych na terenie Gminy w latach 2010-2017. Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu⁸⁸ (BZT₅) wynosiło w 2010 r. 14 363 kg i zmalało do 9 523 kg w 2017 r. (tj. o 33,7%). Chemiczne zapotrzebowanie tlenu⁸⁹ (ChZT) również zmalało się z 99 245 kg w 2010 r. do 72 098 kg (tj. o 27,4%) w 2017 r.

Na przestrzeni lat 2010-2017 zmalały także ilości:

- zawiesiny: z 25 704 kg w 2010 r. do 12 478 kg w 2017 r. (zmniejszenie o 51,5%),
- azotu ogólnego: z 25 016 kg w 2010 r. do 15 696 kg w 2017 r. (zmniejszenie o 37,3%),
- fosforu ogólnego: z 524 kg w 2010 r. do 259 kg w 2017 r. (zmniejszenie o 50,6%).

(dowód: akta kontroli, str. 196-224)

W przypadku 10 dużych obiektów turystycznych objętych badaniami, jeden posiadał własne ujęcie wody, natomiast dziewięć było podłączonych do sieci wodociągowej. Wszystkie ww. obiekty były podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej. Określenie prognozowanego zużycia wody na podstawie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków⁹⁰ możliwe było dla dwóch obiektów, bowiem tylko w tych przypadkach zamieszczono w umowach przewidywane miesięczne zapotrzebowanie na wodę. W pozostałych siedmiu przypadkach w umowach nie zawarto takich danych.

Przekroczenie zapotrzebowania wskazanego w umowie o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków⁹¹ nastąpiło w przypadku jednego obiektu w 2016 r. w: styczniu (o 1,5%) i lutym (o 10,8%) oraz w 2017 r. w: styczniu (o 48,8%), lutym (o 42,5%) i sierpniu (o 24,8%). W przypadku drugiego obiektu przekroczenie zapotrzebowania wskazanego w umowie⁹² wystąpiło w ciągu całego 2016 r.⁹³ oraz w 2017 r.⁹⁴ w miesiącach: od stycznia do marca, od maja do sierpnia i w listopadzie.

⁸⁸ Wskaźnik czystości wody i jakości oczyszczonych ścieków.

⁸⁹ Umowne pojęcie oznaczające ilość tlenu pobranego z utleniaczy na utlenienie związków organicznych i niektórych związków nieorganicznych (np. siarczynów, siarczków, żelaza(II)) do najwyższego w danych warunkach stopnia utlenienia. Stosowane jako miara ilości zanieczyszczeń w wodzie i ściekach.

⁹⁰ Zawartych pomiędzy Wodociągami a właścicielami obiektów.

⁹¹ Zawartej 11 grudnia 2007 r., zapotrzebowanie na wodę - 2 500 m³/miesiąc.

⁹² Zawartej 27 stycznia 2005 r., zapotrzebowanie na wodę - 10 000 m³/miesiąc.

⁹³ W 2016 r. w: styczniu o 7,8%, lutym o 34,2%, marcu o 6,9%, kwietniu o 6,6%, maju o 35,1%, czerwcu o 0,9%, lipcu o 39,4%, sierpniu o 70,2%, we wrześniu o 14%, w październiku o 15%, listopadzie o 11,7% i w grudniu o 8,3%.

⁹⁴ W 2017 r. w: styczniu o 30,2%, lutym o 6,5%, marcu o 2,1%, maju o 20,8%, czerwcu o 15,6%, lipcu o 37,9%, sierpniu o 67,5% i w listopadzie o 18,9%.

Z wniosku o zapewnienie dostawy wody i odprowadzania ścieków złożonego⁹⁵ do Wodociągów przez obiekt Dworek nad Wisłą wynikało, że dobowe zapotrzebowanie na wodę wynosiło 17,0 m³, tj. ok. 510 m³ miesięcznie. Obiekt ten nie przekroczył w latach 2016-2017 wskazanego wyżej zapotrzebowania.

Z wniosku o zapewnienie dostawy wody i odprowadzania ścieków złożonego⁹⁶ do Spółki przez trzeci obiekt wynikało, że dobowe zapotrzebowanie na wodę na cele socjalno-bytowe wynosiło 25,6 m³, tj. ok. 768 m³ miesięcznie. Przekroczenie zapotrzebowania na wodę, określonego we wniosku, nastąpiło w 2016 r. w styczniu⁹⁷ i lutym⁹⁸, a w 2017 r. w grudniu⁹⁹.

Spółka nie posiadała danych odnośnie rzeczywistej ilości wody podawanej do sieci wodociągowej dla poszczególnych obiektów.

Największy rzeczywisty pobór wody w latach 2016-2017: dla sześciu dużych obiektów turystycznych występował w miesiącach lipiec – sierpień, a w przypadku trzech obiektów w miesiącach styczeń - luty. Jeden obiekt zużywał najwięcej wody w ww. latach w miesiącach luty – marzec.

W żadnej z umów zawartych z 10 dużymi obiektami turystycznymi, które zostały objęte kontrolą, nie ma zapisów o prognozowanej ilości ścieków bytowych odprowadzanych do kanalizacji.

(dowód: akta kontroli, str. 177-182, 185-187, 254-324, 451-453, 468)

W latach 2016-2017 ilość wody podanej do sieci (zużytej na terenie Gminy) wyniosła odpowiednio 745 980 m³ i 797 814 m³. Największy pobór wody wystąpił w sierpniu¹⁰⁰. Siecią kanalizacyjną odprowadzono w tym czasie 2 588 250 m³ i 2 619 142 m³ ścieków. Ilość ścieków odebranych ze zbiorników bezodpływowych wyniosła 17 071 m³ w 2016 r. i 18 913 m³ w 2017 r.

(dowód: akta kontroli, str. 177-182, 184-184a)

3.10. Informowanie mieszkańców Gminy o jakości wody przeznaczonej do spożycia odbywało się w latach 2016-2017 poprzez:

- stronę internetową: www.wzc.com.pl,
- zamieszczenie informacji w siedzibie Wodociągów,
- ulotki wydrukowane w 2017 r. z okazji „Roku Rzeki Wisły”,
- prasę lokalną: tygodnik Głos Ziemi Cieszyńskiej.

(dowód: akta kontroli, str. 325-326, 328-330, 796-798, 942-945)

3.11. W okresie objętym kontrolą wystąpiły krótkotrwałe pogorszenia jakości wody. I tak:

- w 2011 r. – wystąpiło pogorszenie jakości wody pobieranej przez cztery obiekty;
- w 2012 r. – okresowe pogorszenie jakości wody dotyczyło odbiorców zasilanych z wodociągu Wisła Czarne.

Burmistrz Miasta wyjaśnił, że: „(...) Pogorszenie jakości wody wynikało z jej nieakceptowalnego smaku oraz zapachu. Szczegółowa analiza zaistniałego zdarzenia wykazała, że przyczyną było zanieczyszczenie potoku Malinka (ujęcie zapasowe) poprzez przekroczenie parametru jonu amonowego, który w połączeniu z czynnikiem dezynfekującym stosowanym na stacji – podchlorynem sodu spowodował wyżej opisany efekt. Po tym incydencie zapasowe ujęcie na potoku Malinka zostało wyłączone z eksploatacji. Dodatkowo w celu zwiększenia kontroli ujmowanej wody surowej zakupiono

⁹⁵ 26 września 2007 r.

⁹⁶ 2 kwietnia 2012 r.

⁹⁷ O 4,4%.

⁹⁸ O 36,1%.

⁹⁹ O 67,4%.

¹⁰⁰ Odpowiednio: 85 384 m³ i 78 591 m³.

i wdrożono do eksploatacji system tzw. biomonitoringu, którego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę. (...).”

W 2012 r. stwierdzono także przekroczenie parametru manganu w Stacji Uzdatniania Wody¹⁰¹ Wisła Czarne oraz w sieci wodociągowej tego wodociągu.

- w 2013 r. – w badanej próbce wody (pobranej w styczniu w jednym obiekcie korzystającym z wodociągu publicznego Wisła Gościejów) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie zapachu oraz ogólnej liczby mikroorganizmów. W badanym zakresie próbka m.in. warunkowo spełniała wymagania fizyko-chemiczne jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
- w 2014 r.:
  - a) w badanej próbce wody (pobranej w lutym w obiekcie turystycznym korzystającym z wodociągu publicznego Wisła Gościejów) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie zapachu, barwy i smaku oraz ogólnej liczby mikroorganizmów. W badanym zakresie próbka m.in. warunkowo spełniała wymagania fizyko-chemiczne jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
  - b) w badanej próbce wody (pobranej w czerwcu w jednym obiekcie oświatowym, korzystającym z wodociągu publicznego Wisła Czarne) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie: zapachu, barwy i smaku. W badanym zakresie próbka m.in. warunkowo spełniała wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
  - c) w badanej próbce wody (pobranej w lipcu w obiekcie turystycznym, korzystającym z wodociągu publicznego Wisła Czarne) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie: zapachu, barwy i ogólnej liczby mikroorganizmów. W badanym zakresie próbka warunkowo spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizyko-chemiczne, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
- w 2015 r.:
  - a) w badanej próbce wody (pobranej w listopadzie w obiekcie oświatowym, korzystającym z wodociągu publicznego Wisła Czarne) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie: zapachu, barwy, smaku oraz ogólnej liczby mikroorganizmów. W badanym zakresie próbka m.in.: warunkowo spełniała wymagania fizyko-chemiczne jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
  - b) w badanej próbce wody (pobranej w listopadzie w innym obiekcie oświatowym, korzystającej z wodociągu publicznego Wisła Czarne) nie stwierdzono nieprawidłowych zmian w zakresie: zapachu, barwy i smaku. W badanym zakresie próbka m.in. warunkowo spełniała wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia;
  - c) w badanej próbce wody (pobranej w listopadzie w obiekcie oświatowym) stwierdzono parametry nie spełniające wymagań: żelazo, magnez i twardość.
(dowód: akta kontroli, str. 328-330, 381-397, 398-415)

Burmistrz Miasta wyjaśnił: „(...) Najczęstszą przyczyną pogorszenia jakości wody i spadku ciśnienia są awarie na sieci wodociągowej, zanik prądu w sieci energetycznej lub mały rozbiór wody w sieci wodociągowej, który może doprowadzić w konsekwencji do tzw. wtórnego zanieczyszczenia wody. Są to najczęściej sytuacje incydentalne, ograniczone do pojedynczych obiektów – odbiorców. Podstawowymi działaniami w takich sytuacjach jest niezwłoczne usunięcie awarii

---

¹⁰¹ Zwana dalej „SUW”.

oraz płukanie sieci wodociągowej. Po zakończeniu działań służb technicznych próbkę wody pobiera się do badania laboratoryjnego, w celu stwierdzenia jej przydatności do spożycia. Wynik badania przekazywany jest do PPIS w Cieszynie. (...)

(dowód: akta kontroli, str. 328-330)

W latach 2016-2017 nie wystąpiły okresowe pogorszenia jakości wody. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zmniejszenia dostaw wody, oprócz przerw związanych z wystąpieniem awarii sieci wodociągowej.

(dowód: akta kontroli, str. 328-330, 381-382)

Spośród 10 dużych obiektów turystycznych wytypowanych do badania, inwestorzy trzech zawiadomili PPIS o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania¹⁰². We wszystkich trzech przypadkach PPIS wydał pozytywną opinię sanitarną.

(dowód: akta kontroli, str. 68, 173-176)

PPIS poinformował, że na przestrzeni ubiegłych lat zarówno w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, jak również kontroli wewnętrznej nie odnotowano okresowych pogorszeń jakości wody przeznaczonej do spożycia, na terenie Gminy. *„Mieszkańcy, jak i turyści przebywający na terenie Gminy Wisła zaopatrywani są w wodę z dwóch wodociągów: Wisła Czarne oraz Wisła Gościów. Po analizie otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych próbek wody, pochodzących z tych wodociągów, stwierdza się przydatność wody do spożycia. Wzmożony ruch turystyczny nie ma wpływu na jakość wody”*.

PPIS podał również, że: *„Na terenie Gminy w latach 2010-2017 nie utworzono żadnego kąpieliska, natomiast w latach 2010-2014 organizowane były dwa miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli na rzece Wisła. W celu sprawdzenia przydatności wody do kąpieli wyznaczono dwa punkty monitoringowe, tj. na wysokości amfiteatru im. Stanisława Hadyny oraz na wysokości Hotelu Gołębiowski. Ogółem w latach tych pobrano do badań laboratoryjnych 28 próbek wody z czego w sześciu stwierdzono przekroczenia parametrów mikrobiologicznych. PPIS wydał sześć ocen o braku przydatności wody do kąpieli. Oceny te zostały umieszczone w serwisie kąpieliskowym oraz powiadomiono organizatora. Po stwierdzeniu przekroczeń pobierane były przez przedstawicieli PPIS próbki wody w ramach rekontroli, jeżeli wyniki ponownych poborów próbek wody były pozytywne, wydawano oceny o przydatności wody do kąpieli. (...) Od roku 2015 Gmina Wisła nie organizuje miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli”*.

(dowód: akta kontroli, str. 173-176)

Burmistrz Miasta poinformował, że w sierpniu 2018 r., w trakcie niniejszej kontroli NIK, na terenie Gminy nie odnotowano problemów z dostępnością wody, pomimo utrzymujących się wysokich temperatur. Do Urzędu nie wpłynęły żadne pisma mieszkańców w tej kwestii.

(dowód: akta kontroli, str. 664, 666)

3.12. W okresie objętym kontrolą Burmistrz Miasta nie otrzymywał skarg dotyczących jakości i ciśnienia wody. Do Wodociągów wpłynęło 10 pisemnych skarg¹⁰³ w ww. zakresie. Dwie skargi dotyczyły obniżonego ciśnienia wody¹⁰⁴, sześć

¹⁰² Dane dotyczą lat 2012-2017 (zgodnie z instrukcją kancelaryjną obowiązującą PSSE w Cieszynie dokumenty dotyczące kontroli dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych przechowywane są przez okres ostatnich pięciu lat).

¹⁰³ Jedna w 2010 r., trzy w 2014 r., dwie w 2015 r. i cztery w 2016 r.

¹⁰⁴ Jedna z 2010 r., druga z 2016 r.

– jakości¹⁰⁵ oraz jedna¹⁰⁶ – osadu w instalacji centralnego ogrzewania. Wszystkie skargi zostały rozpatrzone i na wszystkie udzielono pisemnej odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli, str. 325-330, 416-429)

Ponadto w latach 2010-2017 sześć skarg zostało złożonych telefonicznie lub osobiście w rejonie działalności Wodociągów: TS-5 Wisła. Pięć skarg dotyczyło spadku ciśnienia wody a jedna zanieczyszczenia wody. We wszystkich przypadkach Spółka podjęła działania¹⁰⁷ i nieprawidłowości zostały usunięte.

(dowód: akta kontroli, str. 430)

3.13. W toku niniejszej kontroli NIK, WIOŚ poinformował, że Gmina Wisła zlokalizowana jest w zlewni jednolitej części wód powierzchniowych¹⁰⁸ Wisła do Dobki bez Kopydła oraz Kopydło. Zgodnie z obowiązującymi w latach 2010-2017 programami Państwowego Monitoringu Środowiska województwa śląskiego, WIOŚ prowadził na terenie Gminy badania w zakresie programu monitoringu operacyjnego (jcwp Kopydło) oraz obszarów chronionych jcwp przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (jcwp Wisła do Dobki bez Kopydła). Wyniki przeprowadzonych ocen w latach 2010-2017, w punkcie pomiarowym Mała Wisła poniżej zbiornika do 2012 r., a od 2013 r. Zbiornik Wisła Czarne – ujęcie wody, wykazały, że woda spełniała wymogi określone dla obszaru chronionego będącego jcwp, przeznaczoną do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, za wyjątkiem wskaźnika mangan, który w latach 2015-2016 sklasyfikowano w kategorii jakości wody A3¹⁰⁹.

W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono podnoszenia się temperatury wód. Badania temperatury wody w punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenie Gminy nie wykazały istotnej zmiany w odniesieniu do wartości średniorocznych. W punkcie pomiarowym Zbiornik Wisła Czarne – ujęcie wody analizowane wartości średnioroczne w latach 2010-2017 wahały się w granicach od 7,3 °C w 2010 r. do 10,6 °C w 2017 r., a w punkcie pomiarowym Kopydło – ujęcie do Małej Wisły od 6,6 °C do 9,7 °C.

W ocenie WIOŚ, czynnikiem utrudniającym systematyczny nadzór nad wpływem obiektów turystycznych na jakość wód, jest zbyt mała liczba etatów inspektorów i związana z tym niewielka częstotliwość kontroli terenowych podmiotów mających wpływ na stan środowiska w gminach turystycznych.

WIOŚ wskazał, że zgodnie z art. 48 ust. 1 w związku z art. 55 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców¹¹⁰ WIOŚ jest zobowiązany do zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli. Kontrola nie może być wszczęta przed upływem 7 dni lub po upływie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia¹¹¹. W związku z powyższym każdorazowo przed planowaną kontrolą przedsiębiorcy, tj. Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o., eksploatującego

¹⁰⁵ Dwie skargi z 2014 r., jedna z 2015 r. i trzy z 2016 r.

¹⁰⁶ Z 2015 r.

¹⁰⁷ Płukanie sieci, pobór próbki wody do badania, wymiana elektrozaworu na zawór HAWIDO w przepompowni, zamontowanie agregatu w przepompowni, wymiana starej skorodowanej sieci.

¹⁰⁸ Zwanej dalej „jcwp”.

¹⁰⁹ Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728) ustala się trzy kategorie jakości wody, w zależności od wartości granicznych wskaźników jakości wody, które z uwagi na ich zanieczyszczenie muszą być poddane standardowym procesom uzdatniania, w celu uzyskania wody przeznaczonej do spożycia. Kategoria A3 - woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węglu aktywnym, dezynfekcji (ozonowania, chlorowania końcowego).

¹¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 646 ze zm.

¹¹¹ Art. 48 ust. 2 ustawy Prawo przedsiębiorców.

oczyszczalnię ścieków w Wiśle, wysyłane były zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

WIOŚ poinformował również, że ścieki ujęte w system kanalizacyjny na terenie Gminy dopływają do oczyszczalni ścieków komunalnych w Wiśle. Wodociągi zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodnoprawnym wykonują 12 automonitoringowych analiz jakości ścieków w ciągu roku, we wszystkich wskaźnikach zanieczyszczeń określonych w pozwoleniu. Wyniki analiz przedkładane są WIOŚ. W latach 2010-2017 jakość oraz ilość odprowadzanych do środowiska ścieków oczyszczonych nie uległa znaczącej zmianie i w każdym roku spełniała warunki określone w pozwoleniu. W wynikach analiz brak było widocznych różnic pomiędzy sezonami letnim i zimowym. Nie stwierdzono również znaczącego pogorszenia jakości odprowadzanych ścieków w sezonie turystycznym.

(dowód: akta kontroli, str. 157-160, 590-591)

W Gminie w okresie objętym kontrolą funkcjonowała jedna oczyszczalnia ścieków komunalnych, tj. Oczyszczalnia Ścieków w Wiśle Jaworniku.

W latach 2010-2017 ww. oczyszczalnia była kontrolowana przez WIOŚ w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w 2010 r. Celem kontroli było ograniczenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie eksploatacji i jakości ścieków odprowadzanych do środowiska.

(dowód: akta kontroli, str. 190-195, 470-475, 590-591)

W dniach od 18 lipca do 27 lipca 2018 r. WIOŚ przeprowadziła, na zlecenie NIK, kontrolę Oczyszczalni Ścieków w Wiśle Jaworniku w zakresie przestrzegania warunków dotyczących pobieranej wody i odprowadzanych ścieków – określonych w pozwoleniach wodnoprawnych. W wyniku kontroli ustalono, że Spółka wykonuje analizy jakości ścieków z częstotliwością nie mniejszą niż 12 razy w ciągu roku, zgodnie z przepisami. W trakcie kontroli stwierdzono, że wyniki analiz wykonanych w 2017 r. i 2018 r. nie wykazały przekroczeń wartości dopuszczalnych określonych w pozwoleniu¹¹². Średnia dobową ilość odprowadzanych ścieków oczyszczonych również nie przekraczała wartości dopuszczalnej określonej w pozwoleniu wodnoprawnym. W trakcie kontroli przedłożono oryginały sprawozdań z badań, z których wynikało, że badana próba wykonana była w oparciu o próbę średniodobową pobieraną przez przedstawiciela laboratorium akredytowanego, a obowiązek przedkładania do WIOŚ wyników automonitoringowych analiz jakości i ilości odprowadzanych ścieków w terminie do 30 dni od dnia zakończenia pomiarów był przestrzegany. Kontrola wykazała, że zgodnie z wymaganiami pozwolenia wodnoprawnego Spółka zlecała również pomiary jakości ścieków dopływających na oczyszczalnię oraz pomiary jakości wód płynących powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków. WIOŚ nie stwierdził nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 170, 590-591)

W ocenie NIK, Urząd prawidłowo kontrolował sposób poboru wody i odprowadzania ścieków zarówno przez obiekty turystyczne, jak również przez pozostałych użytkowników sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. W Urzędzie dokonywano porównania ilości zużytej wody z ilością wywożonych ścieków. Prowadzono również kontrole eksploatacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe

Ocena cząstkowa

¹¹² Zgodnie z obowiązującym na dzień kontroli WIOŚ pozwoleniem wodnoprawnym wydanym decyzją Starosty Cieszyńskiego znak: WS.W 6223-00075/09 z dnia 5 listopada 2009 r. dopuszczalna wielkość parametrów oczyszczonych ścieków wprowadzanych do środowiska nie może przekraczać: zawiesiny ogólne – 35 mg/l, BZT₅ – 15 mgO₂/l, ChZT_{Cr} – 125 mgO₂/l, azot ogólny – 15 mgN/l, fosfor ogólny – 2 mgP/l, a ilość ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Mała Wisła wynosi $Q_{max/d} = 12\ 000\ m^3/d$.

i przydomowych oczyszczalni ścieków, których odsetek wzrósł w badanym okresie odpowiednio z 4% w 2010 r. do 16,4% ogółu zbiorników bezodpływowych w 2017 r. oraz z 0% w 2010 r. do 19,3% ogółu przydomowych oczyszczalni ścieków w 2016 r., a w 2017 r. wskaźnik ten wyniósł 6%. Odsetek kontroli zbiorników bezodpływowych w obiektach turystycznych wzrósł z 0% w 2010 r. do 19,1% w 2017 r. Pobór wody z sieci wodociągowej i odprowadzanie ścieków przez odbiorców z terenu Gminy był monitorowany przez podmiot zewnętrzny.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹³, wnosi o podjęcie działań w celu określenia w MPZP Gminy sposobu zagospodarowania terenu, na którym znajduje się strefa ochronna ujęcia wody Wisła Gościejów oraz działań w celu uaktualnienia zapisów w MPZP uwzględniających strefy ochronne ujęć wody Wisła – Czarne w zakresie sposobu zagospodarowania terenu dla tej strefy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 29 października 2018 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Anna Loppe
Gł. specjalista kontroli państwowej**

.....

¹¹³ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.